

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 03.03.1965, sp. zn. Cz 112/64, ECLI:CZ:NS:1965:CZ.112.1964.1

Číslo: 37/1965

Právní věta: Jestliže zemřel důchodce, který pobíral invalidní důchod v nejvyšší míře podle § 8 zák. č. 150/1961 Sb., vyměřují se důchody pozůstalých z invalidního důchodu v nejvyšší míře bez ohledu na to, co bylo příčinou smrti důchodce.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 03.03.1965

Spisová značka: Cz 112/64

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 55/1956 Sb. § 22

§ 10

§ 25 150/1961 Sb. § 8

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37/1965 sb. rozh.

Jestliže zemřel důchodce, který pobíral invalidní důchod v nejvyšší míře podle § 8 zák. č. 150/1961 Sb., vyměřují se důchody pozůstalých z invalidního důchodu v nejvyšší míře bez ohledu na to, co bylo příčinou smrti důchodce.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 3. března 1965, [Cz 112/64.](#))

Zemřelý manžel navrhovatelky pobíral invalidní důchod v nejvyšší výměře podle § 8 zák. č. 150/1961 Sb. v částce 1899,- Kčs měsíčně. Po jeho smrti byl navrhovatelce vyměřen vdovský důchod v částce 960,- Kčs a dvěma dětem sirotčí důchod v celkové částce 686,- Kčs měsíčně.

V opravném prostředku se domáhala navrhovatelka toho, aby jí byl vyměřen vdovský důchod a oběma dětem sirotčí důchod podle výše důchodu, který její zemřelý manžel před svou smrtí pobíral. Odpůrce namítal, že zemřelý, který byl zaměstnancem I. pracovní kategorie, pobíral invalidní důchod při pracovním úrazu podle § 16 a 17 zák. č. 5/1956 Sb., který činil 1371,- Kčs měsíčně a k tomu zvýšení důchodu z titulu náhrady škody podle § 8 zák. č. 150/1961 Sb. v částce 528,- Kčs, celkem

tedy 1899,- Kčs měsíčně. Ježto nebylo prokázáno, že manžel navrhovatelky zemřel na následky své choroby z povolání, přísluší navrhovatelce vdovský důchod ve výši 70 % a dětem sirotčí důchod ve výši po 25 % z částky 1371,- Kčs, nikoliv z celkového důchodu, který zemřelý pobíral.

Okresní soud v Košicích změnil rozhodnutí odpůrce tak, že zjistil, že navrhovatelce přísluší vdovský důchod v částce 1330,- měsíčně a na obě děti sirotčí důchod v celkové částce 950,- Kčs měsíčně. Své rozhodnutí odůvodnil tak, že nelze říci, že by ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 150/1961 Sb. bylo nutno vykládat v úzké souvislosti s § 10 odst. 1 zák., když v § 10 odst. 2 cit. zákona se jednoznačně hovoří o tom, že důchody pozůstalých se vyměřují z invalidního důchodu při pracovním úrazu, který by byl náležel zemřelého podle § 8 zákona.

Krajský soud v Košicích k odvolání odpůrce zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že navrhovatelčin návrh je neurčitý a že je třeba souhlasit se stanoviskem odpůrce, podle něhož uznávací projev zaměstnavatele se týkal jen důchodu zemřelého a netýkal se důchodu pozůstalých, zvláště když dosud nebylo zjištěno, co bylo bezprostřední příčinou smrti manžela navrhovatelky.

Nejvyšší soud vyslovil ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutí krajského soudu v Košicích byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Navrhovatelka ve svém opravném prostředku žádala, aby jí a jejím dětem byl přiznán vdovský důchod a sirotčí důchod ze zvýšeného invalidního důchodu jejího zemřelého manžela ve smyslu § 8 zák. č. 150/1961 Sb. Z této žádosti jasně vyplývá, že se dožadovala vyměření vdovského, resp. sirotčího důchodu z částky, kterou její zemřelý manžel jako důchod pobíral. Proto postrádá opodstatnění závěr krajského soudu, že se domáhala neurčitého nároku.

Podle ustanovení § 22 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb. činí vdovský důchod 70 % starobního nebo invalidního (částečného invalidního) důchodu, který důchodce požíval v době smrti, nebo starobního, popř. invalidního důchodu, na který by měl zaměstnanec nárok v době smrti a sice podle toho, který z důchodů je vyšší. V prvním případě tedy jde o vdovu po zaměstnanci, který již důchod pobíral, v druhém případě o vdovu po zaměstnanci, který dosud důchod nepobíral. Ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 150/1961 Sb., v němž se praví, že důchody pozůstalých se vyměří z invalidního důchodu při pracovním úrazu, který by náležel zemřelému podle § 8 tohoto zákona, upravuje pouze případy, kdy zemřelý důchod nepobíral, neupravuje však nároky pozůstalých v případech, kdy zemřelý již důchod pobíral. V takovém případě se nároky pozůstalých, tj. vdovy a dětí, řídí předpisy sociálního zabezpečení.

Jestliže tedy zemřel poživatel invalidního důchodu v nejvyšší výměře podle § 8 zák. č. 150/1961 Sb., řídí se nároky pozůstalých ustanoveními § 22 odst. 1, § 25 zák. č. 55/1956 Sb. ve spojitosti s ustanovením § 17 odst. 1 téhož zákona, a to bez ohledu na to, co bylo příčinou smrti tohoto důchodce. Okolnost, zda zemřel na následky pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, má význam jen pokud jde o nároky pozůstalých upravené ustanoveními § 10 odst. 1, 3 a 4 zák. č. 150/1961 Sb., nemá však význam, pokud jde o nárok na vdovský a sirotčí důchod.

V daném případě vznikl tedy navrhovatelce nárok na vdovský důchod podle § 22 odst. 1 písm. a) zák. č. 55/1956 Sb., jenž činil 70 % z důchodu, který její manžel pobíral, tj. z částky 1899,- Kčs. Z této částky bylo nutno podle § 25 zák. č. 55/1956 Sb. vyměřit sirotčí důchod pozůstalých dětí.

Jestliže krajský soud vycházel ve svém rozhodnutí z jiného právního názoru, porušil tím zákon v ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) a § 25 zák. č. 55/1956 Sb. a v ustanovení § 10 odst. 2 zák. č.

150/1961 Sb.

Poznámka: Srov. § 31 odst. 1 písm. b) i § 124 odst. 3 zák. č. 101/1964 Sb.